

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2020

VISUELE KUNSTE: VRAESTEL II
RIGLYNBOEKIE

INHOUDSOPGAWE	BLADSY
1. Navorsing in die Visuele Joernaal	2
2. Kreatiewe proses in die Visuele Joernaal	2–3
3. Eksamentekening	4–5
4. Eksamenkunswerk	5
5. Minimum vereistes en riglyne vir kunsdissiplines	6–11
6. Kontrolelys	12

---

1. NAVORSING IN DIE VISUELE JOERNAAL

- **Kontekstuele navorsing en die dokumentering van die kreatiewe proses moet nie as twee afsonderlike, onverwante take beskou word nie, maar eerder as natuurlike prosesse wat gelyktydig plaasvind.**
- Hierdie navorsing is nie 'n akademiese opstel nie en ook nie jou Navorsingsantwoordopstel vir jou Visuele Kultuurstudies-portefeulje nie. Dit is 'n seleksie van beelde en jou reaksies daarop.
- Gebruik verkieslik 'n afsonderlike joernaal vir jou eksamenopdrag. As jy verkies om jou eksamenopdrag in jou PAT Visuele Joernaal te doen, dui die eksamenafdeling duidelik met 'n oortjie of boekmerk aan.

2. KREATIEWE PROSES IN DIE VISUELE JOERNAAL

Dokumenteer jou kreatiewe proses vir sowel jou tekening as jou kunswerk in jou Visuele Joernaal. Jy kan twee afsonderlike afdelings gebruik – een vir die tekening en een vir die kunswerk, of werk gelyktydig aan albei. Die dokumentering van jou kreatiewe proses is 'n deurslaggewende aspek wanneer jy 'n oorspronklike, innoverende en relevante kunswerk skep. Dit moet 'n deurlopende optekening-proses wees van hoe jou idees ontwikkel en verander. Jou Visuele Joernaal moet jou idees, prosesse en tegniese prosedures aan die eksaminator oordra. Dit moet ook toon hoe die kreatiewe proses jou bevoordeel het om ingeligte besluite te neem op grond van voortdurende skepping, waarneming en selfkritiese besinning.

Alhoewel daar slegs 20 punte aan die kreatiewe proses toegeken word, is elke aspek van jou werk daarmee verweef. Dit is onmoontlik om 'n hoë punt in enige van die ander afdelings te behaal sonder 'n uitstekende kreatiewe proses.

Die kreatiewe proses is sowel lineêr as siklies:

'n **Lineêre kreatiewe proses** behels om 'n geleentheid vir kreatiwiteit te vind, gevolg deur nadenke oor die probleem/geleentheid, navorsing, ontwikkeling, die ervaring van 'n insiggewende idee en uiteindelik die skep van die kunswerk.

'n **Sikliese kreatiewe proses** behels hoërorde-denke en is 'n baie belangrike deel van die ontwikkeling-/ophelderingfase. Dit beteken dat jy, deur al jou kreatiewe prosesse van navorsing, visualisering, ontwikkeling, skepping en aanbieding, voortdurend en doelbewus oor jou werk besin en jou kreatiewe proses en navorsing **weer nagaan** om jou werk waarlik uitstekend en waardevol te maak.

Riglyne en aanbevelings vir jou kreatiewe proses

- Bied verskeie bladsye as bewys aan van die konseptuele en tegniese/visuele ontwikkeling van jou kunswerk deur enige toepaslike vorm van dokumentasie te gebruik.
- Annoteer alle visuele materiaal.
- Omskep jou bronmateriaal. Moenie slegs kopieer nie.
- Sluit 'n verskeidenheid van jou eie foto's en beplanningsketse, miniatuur-tekeninge en studies in [dit is nie jou eksamentekeninge nie, maar kan in jou eksamentekening(e) ontwikkel].
- Sluit 'n verskeidenheid vorme van visualisering in (foto's, collages, voorwerpe, ens.) wat jou probleemoplossings- en visualiseringsprosesse duidelik toon.
- Verwys behoorlik na alle bronmateriaal wat in die kunswerk gebruik word.
- Dokumenteer alle digitale prosedures duidelik. Sien bladsy 3 vir die erkenning van digitale prosedures.

- Dokumenteer alle driedimensionele eksperimente en makette fotografies in jou joernaal en indien nodig, bied die werklike eksperimente in jou Visuele Joernaal aan.
- Besin en evalueer voortdurend as deel van 'n sikliese kreatiewe proses. Wees selfkrities.
- Plak al jou proseswerk in jou Visuele Joernaal. Geen los bladsye sal geassesseer word nie.

Rasionale

- Aan die einde van jou proses sal jy bondige, getikte rasionale van 150–200 woorde elk langs jou tekening(e) en jou kunswerk vertoon. 'n Langer weergawe kan in jou Visuele Joernaal ingesluit word.
- Verduidelik jou konsep in jou Joernaal as respons op die eksamentema.
- Verduidelik hoe jy by jou visuele oplossings uitgekome het. Verduidelik jou benadering en jou keuse van medium. Toon bewustheid dat jou werk 'n vorm van visuele kommunikasie is. Sluit ook die titels van jou tekening en jou kunswerk in en verduidelik dit.

Digitale prosedures in die kreatiewe proses

- Die gebruik van nuwe tegnologie verseker nie noodwendig hoë punte nie – die daaropvolgende werk moet steeds goed gekonseptualiseer, geregverdig en aangebied word. As jy verkies om 'n digitale kunswerk te produseer, of bloot digitale tegnologie as deel van jou kreatiewe proses te gebruik, moet jy jou verwerking in detail dokumenteer.
- Onderzoek en eksperimentering moet gedurende die vroeë fases van die kreatiewe proses plaasvind. Adobe® Photoshop® of soortgelyke toepassings moet as hulpmiddels beskou word wat jou as kunstenaar of fotograaf help, en nie as die dryfkrag om 'n suksesvolle kunswerk/eindproduk te skep nie.
- Konsep, ontwikkeling en artistieke waardigheid word geassesseer, nie slegs hoe goed jy die redigeringsprogram ken wat jy gebruik nie.
- Genereer jou eie bronne deur self foto's te neem, voorwerpe en teksture te skandeer, te teken, ens. Jy moet fokus op die ontwikkeling van jou vermoë om 'n kreatiewe kunswerk te produseer en voort te bring eerder as om bloot staat te maak op die kombinerings en herbewerking van gevonde materiaal.
- As jy verkies om werk digitaal te produseer, moet jy 'n verskeidenheid idees ondersoek en die nodige navorsing doen voordat jy gevolgtrekkings oor die gekose roete maak.
- Vermoë steun op filters bloot om 'n interessante eindproduk te skep. Moenie op 'n eenvoudige, lukrake manier met die gebruik van filters en effekte eksperimenteer totdat 'n bevredigende eindproduk "ontdek" word nie. (Eksperimentering moet deel wees van die werk in die Visuele Joernaal en nie noodwendig die eindproduk nie.) Gebruik filters op 'n kundige/ingeligte, voorbedagte, doelbewuste en betekenisvolle manier.
- Druk skermskote van jou veranderings aan die bronbeelde.
- Annoteer skermskote en verduidelik die hulpmiddels wat jy gebruik en die veranderings wat jy aan jou bronmateriaal aanbring. Verduidelik hierdie veranderings met betrekking tot jou bedoeling en jou interpretasie van die eksamentema.
- Toon die verskillende lae waaruit die beeld bestaan deur hulle afsonderlik uit te druk. Jy sal beter punte verdien deur die komplekse kombinasie van lae waaruit 'n beeld saamgestel word, eksplisiet te toon.
- Skep kontakafdrukke van jou eie foto's.

3. EKSAMENTEKENING

Tekenmedia en definisies van 'n tekening

'n Tekenning word in breë trekke gedefinieer as enige kunswerk wat oorheers word deur lyne en/of die maak van merke. Jy word aangemoedig om verskillende definisies van "tekening" te ondersoek en uit te daag wat tradisioneel as 'n tekening beskou word. Kies 'n toepaslike medium wat geskik is vir jou uitdrukkings- en konseptuele oorwegings. Motiveer jou keuses duidelik om die eksaminator/ nasienpaneel van jou kritiese betrokkenheid en ingeligte besluitneming te oortuig. Indien jy verkies om op 'n nie-tradisionele manier te werk, vermy 'n arbitrêre keuse van medium.

Jy sal geassesseer word vir jou vaardigheid om enige tekentegniek van jou keuse te gebruik om jou te help visualiseer en jou kunswerk te ontwikkel. Daag jouself uit om iets nuuts in teken uit te probeer. Moenie net kopieer nie. Eksperimenteer. Innoveer. Wees skeppend! Tekeninge kan **prosestekeninge** OF **eindproduktekeninge** wees. Oorweeg die verduideliking van die verskil tussen hierdie opsies versigtig voor jy jou keuse maak:

- **Prosestekening**

Prosestekening is 'n ondersoekende, eksperimentele **reeks van baie tekeninge**. Prosestekeninge demonstreer die *tegniese en konseptuele ontwikkelingsproses* wat tot jou kunswerk lei. Die medium wat vir prosestekening gekies word, kan betekenis oordra. Oorweeg jou keuse van medium sorgvuldig. Skep jou prosestekeninge voordat jy jou kunswerk skep; jou prosestekeninge moet jou help en lei om besluite oor jou kunswerk te neem. Jy kan kies om prosestekeninge in jou Visuele Joernaal te begin doen. Maak 'n keuse uit hierdie tekeninge vir uitstallings- en assesseringsdoeleindes vir die tekeningtaak. Enige verdere prosestekeninge in die Visuele Joernaal sal nie as deel van die tekeningkomponent geassesseer word nie, maar eerder as deel van die kreatiewe proses. Jy sal geassesseer word op grond van jou vaardigheid in die gebruik van 'n tekentegniek van jou keuse om jou te help om jou kunswerk te visualiseer en te ontwikkel. Daag jouself uit om iets nuuts in die tekening te probeer. Moenie net kopieer nie. Eksperimenteer. Innoveer. Wees kreatief!

- **Eindproduktekening**

'n Eindproduktekening is 'n minimum van een groter, tegnies en konseptueel afgehandelde tekening. Jou vaardigheid sal geassesseer word om 'n tekentegniek van jou keuse te gebruik om een of meer afgehandelde tekeninge te skep. Jy kan meer as een eindproduktekening skep, na gelang van die aard van jou werk.

Duidelike en kreatiewe antwoord op die eksamentema

Jou tekening(e) moet nie bloot 'n replika van of 'n prototipe vir jou kunswerk wees nie. Jou tekening(e) moet eerder tegniese en konseptuele ontginning van die eksamentema wees.

Beplanning

Gebruik jou Visuele Joernaal om jou tekening(e) te beplan. Erken jou bronne en toon dat jy hulle vir die tekening herskep het, net soos jy dit vir die kunswerk sou doen. Jou beplanningsproses vir die tekeningkomponent sal nie afsonderlik geassesseer word nie, maar sal in ag geneem word wanneer jou volle kreatiewe proses geassesseer word. Wanneer jy uit die werklike lewe teken, moet jy dit fotografies in jou joernaal dokumenteer.

Hoeveelheid

Jy moet genoeg tekeninge skep om die konseptuele en tegniese ontwikkeling en visualisering van jou kunswerk toereikend te demonstreer. Jou tekening(e) moet twee maande se volgehoue werk weerspieël. Dit is belangriker as die getal tekeninge wat jy produseer. Bepaal die grootte en hoeveelheid van jou tekening(e) deur die konsep en doel van jou tekening(e) (proses- of eindproduktekening) sowel as die grootte van die beskikbare uitstalruimte in ag te neem. Skaal is 'n potensieel betekenisvolle element in die gestalte wat jou tekening(e) aanneem. 'n Klein tekeningkie is byvoorbeeld meer intiem en persoonlik, terwyl 'n groot een meer in die openbaar is.

Uitstalling

Jou tekeninge moet saam met jou kunswerk uitgestal word. Tekeninge wat in die Visuele Joernaal aangebied word, sal nie vir hierdie komponent geassesseer word nie.

4. EKSAMENKUNSWERK

Gebruik die medium/media, dissipline en benadering van jou keuse om 'n kunswerk op grond van jou voorstel vir die eksamen te skep. Jy word sterk aangeraai om vir die eksamen in dieselfde dissipline te werk wat jy vir jou SGA-portefeulje gekies het. Jy moet gevestigde konvensies vir hierdie dissiplines verstaan en erken voor jy grense probeer oorstek.

Benadering, medium, tegniek

Jy kan enige benadering, medium, tegniek, ens. kies wat toepaslik is vir jou doel, solank jy die aard van die leeruitkomste, assesseringskriteria en omvang van die verlangde werk in gedagte hou. Jy kan werk met 'n perseptuele, uitdrukkingsvolle, abstrakte of konseptuele benadering produseer. Hierdie benaderings kan ook gekombineer word. Ondersoek die aard en konteks van jou gekose benadering en metodes deeglik om ingeligte besluite te neem. Jy kan jou kunswerk voltooi in enige dissipline wat toepaslik vir jou doel is. Hierdie dissiplines sluit in:

Tekening	Film	Gemengde Media	Boekkuns
Skildery	Animasie	Installasie	Tekskuns
Beeldhouwerk	Digitaal	Landkuns	
Keramiekwerk	Fotografie	Poppespeel	
Afdrukke	Uitvoeringskuns		

Grootte van en getal werke

Voltooi 'n minimum van een werk. Jy kan ook 'n reeks werke of 'n oeuvre produseer. Bepaal die grootte van jou kunswerk(e) deur die konsep wat jy wil uitbeeld, sowel as die grootte van die beskikbare uitstalruimte in ag te neem. **Die gehalte van die werk en die bewys van volgehoue betrokkenheid by die skep van die kunswerk oor 'n tydperk van twee maande is belangriker as die grootte van die werk.**

5. MINIMUM VEREISTES EN RIGLYNE VIR KUNSDISSIPLINES

Oorweeg jou werk krities om dit verder uit te brei as die minimum vereistes soos uiteengesit in die eksamenvraestel. Kontroleer of die gespesifiseerde hoeveelhede die doel van jou werk dien en of jy jou tegniese en konseptualiseringsvaardighede oortuigend oor die gespesifiseerde getal werke gedemonstreer het. Jou werk moet in breë trekke bewys lewer van volgehoue betrokkenheid by die skep van jou tekening en jou kunswerk oor 'n tydperk van twee maande vir elke komponent.

Tekening

- Een tekening of 'n reeks tekeninge.
- 'n Tekening word gedefinieer as enige betekenisvormende prosedure wat die **maak van merke** op 'n oppervlak en/of die oorheersing van die element **lyn** oor vorm en kleur behels. 'n Tekening is gewoonlik ook meer spontaan en onmiddellik as ander media. 'n Tekening is "gedagtes wat onmiddellik sigbaar gemaak word".
- Enige kreatiewe benadering, met inbegrip van perseptueel, uitdrukkingsvol, konseptueel en abstrak.
- Toepaslike keuse van tegniek en media om by benadering en konsep van die werk te pas.
- Definisies van "tekening" kan ondersoek en uitgedaag word (in ooreenstemming met kontemporêre kunspraktyk); nietemin moet die kandidaat die eksaminator/nasienpaneel oortuig van kritiese betrokkenheid en ingeligte besluitneming.
- Jou tekening moet 'n **tekening** wees en nie 'n ander kunsvorm nie. Indien jy verkies om 'n onkonvensionele of nie-tradisionele tekening te maak, moet jy jou motivering hiervoor in jou Visuele Joernaal verduidelik en beskryf hoe jou werk as tekening geld. Indien jy die Prosestekeningopsie kies, moet jou tekeninge professioneel uitgestal word en nie in die joernaal gelos word nie. 'n Tekening bestaan uit 'n reeks betreklik spontane merke op 'n oppervlak. 'n Akrielskildery is nie 'n tekening nie en 'n foto is nie 'n tekening nie – tensy jy volledig verduidelik hoe dit as sodanig beskou kan word. As jy 'n tekening aanbied wat nie tradisioneel is nie, moet jy regverdig hoe jou indiening konseptueel as 'n tekening verstaan kan word. Dink sorgvuldig na oor wat 'n tekening anders maak as 'n skildery of 'n beeldhouwerk of 'n foto. Oorweeg die redes waarom teken so 'n belangrike deel van 'n kunstenaar se kreatiewe proses is.
- Kunstenaars: Diane Victor, Julie Mehretu, Raymond Pettibon, Sam Durant, Eric Yahnker.

Skildery

- 'n Skildery of 'n reeks skilderye (diptiek, triptiek, ens.).
- Enige kreatiewe benadering wat perseptuele, uitdrukkingsvolle, konseptuele en abstrakte benaderings kan insluit.
- Oorheersend tweedimensionele gehalte; collage is egter aanvaarbaar as deel van die verfproses.
- Insluiting van ander media en materiale, byvoorbeeld afdrucke, is aanvaarbaar.
- Toepaslike tegnieke gebruik vir: olie, akriel, gemengde media, verfspuit, materiaalverf, frottage, tempera, gouache, ink, oliepastelle, akwarel-kleurpotlode, ensovoorts.
- Skaal: toepaslikheid van grootte vir styl en inhoud.
- Kunstenaars: Gerhard Richter, Penny Siopis, Portia Zvavahera, Marlene Dumas, Carla Busutil, Ian Grose.

Beeldhouwerk

- 'n Enkele beeld of 'n reeks beelde.
- Komposisie in drie dimensies wat perseptueel, uitdrukkingsvol, konseptueel of abstrak van aard kan wees.
- Stilistiese kategorieë: mobiele, landkuns, proseskuns, montasie, konstruksie, gietwerk, modellering, sneewerk, installasie, ens.
- Werk kan in reliëf of vrystaande, swewend, hangend of deel van 'n groter installasie wees.
- Oorweging en manipulasie van enige geskikte medium of kombinasie van media: klei, hout, metaal, klip, plastiek, sintetiese materiale, gevonde voorwerpe/materiale, ens.
- Tegnieke: sneewerk (bv. hout, klip, was), modellering (bv. klei, was, plastiek), of konstruksie/gietwerk (glas, brons, sement, sementfondue en gips), montasie (enige gevonde materiaal of kombinasie van materiale en/of voorwerpe).
- Skaal: toepaslik vir medium, tegniek en konsep.
- Kunstenaars: Anthony Gormley, Jackson Hlungwani, Walter Oltmann, Louise Bourgeois.

Keramiekwerk

- 'n Enkele werk of 'n stel/reeks wat 'n konsep relevant tot die eksamentema vergestalt.
- Enige kreatiewe benadering wat perseptuele, uitdrukkingsvolle, konseptuele en abstrakte benaderings mag insluit.
- Medium: klei, glasuur.
- Slibwerk, sneewerk, reliëfwerk, gebosseleerde teksture, ens.
- Tegniek: handgemaak, plat blokke, rol, gewerp, vorm of 'n kombinasie van tegnieke; keramiekwerk moet bisque-gevuur en verkieslik geglasuur wees.
- Oorweeg behandeling van die oppervlak, byvoorbeeld bruinering, graffito, keramiekverf of enige ander geskikte tegniek.
- Skaal moet toepaslik wees vir keramiekvoorwerp en/of ontwerp.
- Vakmanskap: oorweging en manipulasie van medium, en gehalte en geskiktheid van afwerking.
- Kunstenaars: Bonnie Ntshalintshali, Wilma Cruise, Judy Chicago, Hylton Nel, Grayson Perry.

Afdrukke

- Afdrukke kan as 'n reeks gedoen word of geïntegreer word as deel van 'n kunswerk in ooreenstemming met kontemporêre kunspraktyke.
- 'n Minimum van EEN afdruk (eindproduk) en DRIE proewe MOET geskep word. Die proewe moet die ontwikkeling toon en alle aspekte van die proses demonstreer. Dit is belangrik om daarop te let dat die gehalte van die werk bewys van volgehoue betrokkenheid by die skep van die eksamenstuk oor 'n tydperk van twee maande moet vertoon.
- Konvensies wat met die maak van afdrukke geassosieer word, moet nagekom word, byvoorbeeld ondertekening en betiteling van die afdruk op die regte plek, en 'n rand wat om die gedrukte beeld gelaat is¹. As jy kies om 'n uitgawe van afdrukke te produseer, nommer hulle korrek.
- Direkte oordrag van beelde van onverwerkte bronne (fotografiese reproduksies, Perspex-natrekwerk, ens.) moet deel wees van 'n breër komposisiestrategie en moet konseptueel geregverdig word.
- Kunstenaars: John Muafangejo, Philippa Hobbs, Robert Hodgins.

---

¹ Hierdie konvensies is slegs van toepassing op afdrukke wat op 'n tradisionele manier aangebied word. Afdrukke as deel van meer nie-tradisionele of kontemporêre benaderings (integrasie van afdrukke op oppervlakke van kunswerke of as aspekte van 'n installasie, ens.) hoef nie aan hierdie konvensies te voldoen nie.

Digitale fotografie

- Digitale foto's moet geneem word deur die per-hand stellings op 'n DSLR-kamera te gebruik. ISO, sluiterspoed, F-stop, wit balans, ens. moet doelbewus gebruik word.
- 'n Reeks van minstens AGT digitale swart-en-wit of kleurfoto's. Minstens VIER hiervan moet as een reekskunswerk aangebied word. Die oorblywende vier afdrucke moet in die Visuele Joernaal aangebied word of kan saam met die vier wat vir uitstalling gekies word, aangebied word.
- Dokumenteer alle tegniese prosedures deeglik. Lê skermkote vas in alle sagteware wat gebruik word om te toon dat jou werk eg en oorspronklik is.
- "Digitale negatiewe" moet op 'n CD in jou Visuele Joernaal beskikbaar wees en alle kameraverstellings en tegniese keuses moet gedokumenteer wees.
- Kandidate wat hierdie opsie kies, moet hulle vergewis van kontemporêre ontwikkelings van digitale fotografie in die Skone Kunste.
- Eksperimenteer met interessante maniere om beelde vas te lê en te ontwikkel.
- Die konsep van jou werk is net so belangrik as die tegniese aspekte.
- Geen kandidate van dieselfde skool mag identiese benaderings tot hul kunswerke gebruik nie.
- Verdere verwerking van foto's in 'n toepassing soos Photoshop® word verlang.
- Skermkiekies moet gedruk, geannoteer en by jou Visuele Joernaal gevoeg word om die digitale komponent van jou kreatiewe proses te dokumenteer.
- Kontakbladafdrucke van alle foto's wat geneem is, moet in jou Visuele Joernaal ingesluit word en die gekose beelde moet duidelik aangedui word.
- Regverdig gekose beelde op 'n tegniese en konseptuele vlak in die Visuele Joernaal. Motiveer jou keuses deur oor die volgende vrae na te dink: Waarom daardie bepaalde foto? Hoe sluit dit by die tema aan? Hoe sal verdere verwerking daarvan in redigeersagteware die betekenis van die foto versterk? Wat openbaar die foto van wat jy as fotograaf belangrik ag? Lewer kommentaar oor tegniese aspekte soos ISO, F-stop, sluiterspoed en velddiepte.
- Kunstenaars: Martin Parr, George Rouse, Andreas Gursky, Kudzanai Chiurai.

Tradisionele donkerkamerfotografie

- 'n Reeks van minstens VIER swart-en-wit foto's wat as een kunswerk gekonseptualiseer en aangebied moet word
OF
- Minstens VIER beelde wat gekombineer en/of verder ontwikkel word in ooreenstemming met kontemporêre ontwikkelings in Skone Kunste-fotografie.
- Toetsstrokies, kontakafdrucke, negatiewe en ander tegniese data, sowel as geskrewe dokumentasie moet die foto's vergesel om alle tegniese prosesse te verduidelik.
- Jy moet jou eie foto's druk deur die donkerkamer by die skool te gebruik. Jy mag nie jou drukwerk uitkontraakteer nie.
- Eksperimenteer met interessante maniere om jou beelde vas te lê en te ontwikkel.
- Die konsep van jou werk is net so belangrik. Dokumenteer konsepontwikkeling in die Visuele Joernaal en gebruik sketse, beelde, breinkaarte, ens. om te demonstreer wat jou idee(s) beïnvloed het en hoe jy jou konsepte met betrekking tot die tema opgelos het.
- Geen kandidate van dieselfde skool mag identiese benaderings tot hul kunswerke gebruik nie.
- Kunstenaars: Jo Ratcliffe, Thomas Struth.

Multimedia, nuwe media, animasie

- 'n Reeks van minstens VIER afdrukke (eindprodukte of stilafdrukke van 'n multimedia-produksie) wat as een kunswerk gekonsepsualiseer en aangebied moet word;
OF
- 'n Kortfilm wat 5–10 minute duur;
OF
- 'n Animasie met 'n lengte van jou keuse, maar nie langer as 7 minute nie.
- Balanseer die konseptuele en tegniese aspekte van die skeep van 'n digitale kunswerk. Die konseptualiseringsdeel moet nie ten gunste van 'n tegniese fokus afgeskeep word nie.
- Die Visuele Joernaal moet bewys lewer van relevante bronmateriaal, dokumentasie van sagteware en prosesse wat gebruik is, draaiboekaanwysings, storieborde en driedimensionele modelle of stelle (waar van toepassing).
- Die meeste van jou bronne moet jou eie oorspronklike skeppings wees (eie kunswerke, foto's, digitale skeppings, ens.) sonder om op bestaande bronmateriaal uit fotografiese webwerwe, klaarfotografie, knipkuns, ens. te steun. Indien bestaande visuele bronne egter 'n integrale deel van die betekenis van jou werk uitmaak, byvoorbeeld 'n oorlogstoneel, moet dit in die Visuele Joernaal erken en geregverdig word.
- Die Visuele Joernaal moet duidelik aantoon hoe jou werk ontwikkel het deur omvattende visuele bewys van jou proses (geannoteerde miniatuurafdrukke, "skermkiekies", storieborde, ens.) in te sluit. *Sien Digitale prosedures in die kreatiewe proses* op bladsy 3.
- Kandidate is self verantwoordelik vir die opstel van hul werk en hulle moet seker maak dat dit teen 8:00 vm. op die dag van die praktiese eksaminator se assessering by die skool in werkende orde is – en voorsien die onderwyser of eksaminator van die intekenkodewoord ingeval die rekenaar in bystandmodus ingaan.
- Voorkeurvideoformate: MPG-4, AVI, WMV, FLV.
- Kunstenaars: Nam June Paik, Golan Levin, Phil Hansen, William Kentridge.

Video

- 'n Video van nie langer as 7 minute nie.
- Elke element van videokuns moet sover moontlik die kandidaat se oorspronklike werk wees: verfilming, redigering, klank en postproduksie.
- Indien 'n kandidaat bestaande filmmateriaal en/of klank gebruik, moet die materiaal erken en op 'n gewysigde manier aangewend word: Gebruik montasie, klankoorlegsels, redigering, dowing, ens. om die klank/bestaande filmmateriaal jou eie te maak eerder as om dit bloot in onverwerkte vorm te gebruik.
- Oorweeg aanbieding: projeksie, skerm, konteks, projeksie-oppervlak.
- Dokumenteer alle tegniese prosedures deur skermkote vas te lê in sagteware wat gebruik word om die werk as jou eie te verifieer. Verduidelik hoe jy die stuk saamgestel het. *Sien Multimedia, nuwe media en animasie* hierbo.
- Kandidate is self verantwoordelik vir die opstel van hul werk en hulle moet seker maak dat dit teen 8:00 vm. op die dag van die praktiese eksaminator se assessering by die skool in werkende orde is – en voorsien die onderwyser of eksaminator van die intekenkodewoord ingeval die rekenaar in bystandmodus ingaan.
- Voorkeurvideoformate: MPG-4, AVI, WMV, FLV, MP4
- Kunstenaars: Bill Viola, Candice Breitz, Tony Oursler.

Installasie

- Installasiekunswerke moet op sowel tegniese as konseptuele vlak volledig voltooi wees.
- Voldoende kontekstuele navorsing is nodig om oortuigend op kontemporêre tendense in kuns te reageer.
- Ondersoek die definisie en aard van kontemporêre installasiekuns krities om jou kunsskeppende prosesse te kontekstualiseer en om jou besluitneming verder in te lig.
- Oorweeg die gebruik van gevonde voorwerpe as kontemporêre kunsvorm krities.
- Onthou om 'n balans tussen konseptuele en tegniese aspekte te vind terwyl jy demonstreer dat jy genoeg tyd spandeer het aan die skepping van die installering. Die kies van onverwerkte gevonde voorwerpe vir jou installasie is dus nie voldoende nie.
- Konteks en plasing is baie belangrik wanneer 'n installasie gedoen word. Werk krities met die ruimte op 'n terreinspesifieke wyse.
- Kunstenaars: Joseph Beuys, Rebecca Horn, Felix Gonzales-Torres, Serge Alain Nitegeka.

Gemengde media

- Toon dat jy vertrou is met kontemporêre ontwikkelings in gemengdemedia-praktyke van die Skone Kunste.
- Gemengde media kan tweedimensionele of driedimensionele werk behels.
- Integreer Visuele Kunste-dissiplines deur enige geskikte materiaal te gebruik wat die konsep sal ondersteun.
- Die keuse van materiale moet bydra tot die betekenis of inhoud van die werk.
- Innoverende en nie-tradisionele gebruik van materiale word aangemoedig.
- Kunstenaars: Max Ernst, Anselm Kiefer.

Poppespel

- Skep marionette/'n marionet wat met 'n narratiewe konsep skakel: mitologies/polities/persoonlik/godsdiensdig, ens.
- Marionette kan realistiese, figuurlike, ekspressionistiese, karikatuuragtige of denkbeeldige stilistiese eienskappe hê.
- Demonstreer bewustheid van moontlike narratiewe en opvoeringskontekste – openbare ruimte, teater, galery, ensovoorts.
- Verwysing na narratiewe/karakterrol moet ingesluit en gemotiveer word met betrekking tot die kandidaat se konsep.
- Tegnieke moet toegepas word vir effektiewe funksionering en beweging. Oorweeg bewegende dele, vaste dele, touhantering, gemodelleerde/gegote aspekte, gebruik van materiale, tekstiele, tappenne, skarniere, veerkonstruksie.
- Kandidate moet seker maak dat hulle 'n visuele kuns produk maak en nie 'n uitvoeringskuns produk nie.
- Kunstenaars: Handspring Puppet Company, Snuff Puppets, Dennis Oppenheim, Rirkrit Tiravanija.

Landkuns en omgewingskuns

- Landkunstenaars gebruik ongerepte of beboude omgewings as hul medium.
- Landkuns is dikwels 'n kortstondige ingryping.
- Toon groot respek vir die natuurlike omgewing. Moenie beskadig nie.
- Kies die terrein sorgvuldig, verkieslik op die skoolperseel.
- Dokumenteer die werk fotografies en met tekeninge en woorde.
- Kunstenaars: Andy Goldsworthy, Strijdom van der Merwe, Richard Long.

Uitvoeringkuns

- Uitvoeringstukke moet deeglik beplan, gedokumenteer en gerepeteer word.
- Oorweeg die volgende sorgvuldig:
  - Wie is die beoogde gehoor vir die uitvoering?
  - Wat is die beoogde konteks/terrein vir die uitvoering?
  - Hoe sal die uitvoering opgeneem en gedokumenteer word?
- Maak deurgaans tekeninge van die konseptualisering van jou uitvoering.
- Dokumenteer uitvoeringrepetisies fotografies, deur video te gebruik, met tekeninge en woorde.
- Skenk sorgvuldig aandag aan die subtiele verskille tussen Uitvoeringskuns as Visuele Kuns en Opvoering as Dramatiese Kuns. As jy 'n Dramatiese Kunstekandidaat is, mag jy nie werk vir assessering in sowel Visuele Kunste as Dramatiese Kunste aanbied nie.
- Kunstenaars: Johan Thom, Anthea Moys, Nadine Hutton, Marina Abramović.

Kunstenaarsboek

- 'n Kunstenaarsboek is 'n boek, deur die kandidaat geskep en as 'n kunswerk aangebied.
- Die Visuele Joernaal is 'n tipe Kunstenaarsboek, maar is nie noodwendig boekkuns nie: in 'n Visuele Joernaal word teks nie as beeld gebruik nie en die Visuele Joernaal word nie deur die kunstenaar met die hand geskep nie.
- 'n Visuele Joernaal is 'n rekord van idees en eksperimente, terwyl boekkuns die eindresultaat van voorafgaande eksperimente en gedokumenteerde idees is.
- 'n Afsonderlike Visuele Joernaal moet enige Kunstenaarsboek/Boekkunswerk wat vir assessering aangebied word, vergesel.
- Skep elke bladsy kreatief. Bied die boek as 'n kunsvoorwerp aan.
- Oorweeg die gebruik van teks baie sorgvuldig: teks moet as skriftelike kommunikasie sowel as visuele beeld funksioneer.
- Kunstenaars: Willem Boshoff, Stephan Erasmus, Ed Ruscha.

6. KONTROLELYS

Dit is jou verantwoordelikheid om te verseker dat al die vereistes vir elk van die eksamentake nagekom word.		Ja	Nee
1.	Ek het die eksamenvraestel en die assesseringskriteria vir my gekose kunswerkdissipline deurgelees , soos in die rubrieke uiteengesit.		
2.	My Visuele Joernaal bevat kontekstuele navorsing wat my idees motiveer.		
3.	Ek het alle verwysingsmateriaal as deel van my voorbereidingswerk in my Visuele Joernaal ingesluit , vir sowel my tekening(e) en kunswerk, en ek het my bronne erken.		
4.	My Visuele Joernaal is logies georden , d.w.s. ek neem die assessor/eksaminator op 'n georganiseerde reis deur my denkprosesse en die ontwikkeling van my kunswerk.		
5.	My Visuele Joernaal het 'n duidelik gemerkte oortjie/boekmerk vir elk van die eksamentake.		
6.	My Visuele Joernaal word saam met my eksamenkunswerk uitgestal .		
7.	My tekeninge demonstreer duidelik my volgehoue betrokkenheid oor 'n tydperk van twee maande en weerspieël my persoonlike interpretasie van die <i>eksamentema</i> .		
8.	My finale kunswerk word saam met my tekening(e) uitgestal .		
9.	My finale eksamenkunswerk demonstreer my volgehoue betrokkenheid oor 'n tydperk van twee maande duidelik en weerspieël my persoonlike interpretasie van die <i>eksamentema</i> .		
10.	Ek het my titels en rasionale vir my tekening en vir my kunswerk , wat elk nie 200 woorde oorskry nie, getik en langs my werk uitgestal.		
11.	Ek het my werk aan al die vereistes getoets en die korrekte getal werke geproduseer volgens die <i>Minimum vereistes vir dissiplines</i> soos in die riglyndokument uiteengesit.		
12.	MY FINALE EKSAMENKUNSWERK IS ONDER DIE TOESIG VAN 'N ONDERWYSER BY DIE SKOOL GESKEP.		
13.	EK HET DIE SPERDATUM GEHAAL: _____.		